

Оригинални научни рад
Примљен: 25. августа 2023.
Прихваћен: 1. априла 2024.
УДК 811.112.2:811.163.41`362
10.46630/phm.16.2024.47

Сања Д. Стевановић¹

Универзитет у Нишу

Филозофски факултет

ДАС Стране филологије

<https://orcid.org/0009-0004-0177-3117>

ПРЕВОДНИ ЕКВИВАЛЕНТИ ПАРТИЦИПА 1 ИЗ НЕМАЧКОГ ЈЕЗИКА У СРПСКОМ ЈЕЗИКУ

Аутор се у раду бави преводним еквивалентима граматичке категорије партиципа 1 (П1) из немачког језика у српском језику. Материјал који је том приликом обрађен јесу преводи студената германистике. Аутор је настојао да проблему приступи из перспективе контрастивне анализе и радом да допринос дидактици наставе превођења. П1 је језичка категорија која у српском језику као (делимични) еквивалент има глаголски прилог садашњи (ГПС). Међутим, преводиоци се често суочавају са проблемом нулте еквиваленције на морфосинтаксичком нивоу. Тада се морају одлучити за неки други начин којим ће, у складу са граматичким правилима српског језика, пренети значење које П1 има у немачком језику. Стога је циљ рада да квантитативном анализом установимо које конструкције у српском језику студенти германистике најчешће бирају као еквиваленте немачком П1 у два синтаксичким позицијама: адвербијалној и атрибутивној. Квалитативном анализом превода настојимо да установимо и у којој мери су њихови преводи семантички адекватни у односу на изворне реченице. Истраживање је спроведено тако што су на основу посебно припремљеног теста испитаници (студенти треће и четврте године германистике Филозофског факултета Универзитета у Нишу у школској 2021/22. години) преводили аутентичне примере са немачког на српски језик. Анализа преводних еквивалената које су учесници у истраживању понудили показала је да је у српском глаголски прилог садашњи (ГПС) најчешћи еквивалент П1 у ситуацијама када је П1 у адвербијалној употреби, а придев када је П1 у атрибутивној функцији. Студенти у великој мери исправно интерпретирају значење које П1 у немачком има и правилно га преносе. Имајући у виду одређени број неадекватних превода (који су искључени из анализе), аутор сматра да би требало на часовима вежби посветити посебну пажњу преводним еквивалентима ове граматичке категорије, уз указивање на важност познавања норме српског језика.

Кључне речи: партицип 1, преводни еквиваленти, глаголски прилог садашњи, контрастивна граматика, дидактика наставе језика, српски језик, немачки језик

1. Увод

Овај рад представља прилог области српско-немачке контрастивне граматике, као и дидактици наставе превођења на студијама германистике, а за предмет

---

¹ s.stevanovic-19524@filfak.ni.ac.rs

има граматичку категорију партиципа ¹² (у даљем тексту П1) из немачког језика и његове преводне еквиваленте у српском језику.

Облици П1, као и конструкције са П1 фреквентне су у савременом немачком језику: у књижевности, правним и научним текстовима, журналистичком курсу, а спорадично и у свакодневном, говорном језику. Матерњи говорници српског језика у 21. веку немају категорију партиципа у свом језичком осећају (STOŠIĆ 2013), пошто у савременом српском језику не постоје облици који тако динамично и продуктивно могу да мењају своје карактеристике и категорију речи. О „правим партиципима” говори се у оквиру историје српског језика. Партиципски систем постојао је до Вукове реформе у првој половини 19. века, а онда су „партиципске облике заменила друга лексичко-граматичка средства” (JOVANOVIĆ 2017: 68), јер је наступила „тенденција губљења ове морфосинтаксичке категорије” (STAMENKOVIĆ 2022: 93), те је литература о партиципима претежно усмерена на њихово изучавање у старијим слојевима наше писмености (JOVANOVIĆ 2017). Приликом кодификације новог стандардног језика, одбачени су идиоми на којима су претходно писане књижевност и наука. Из тог разлога о партиципима говоримо као о „флективној категорији изопштеној из народног језика” (STAMENKOVIĆ 2022: 94).

У немачком језику се „П1 може у принципу градити од сваког пунозначног глагола” (ALANOVIĆ I DR. 2014: 83); ограничења постоје код малобројних глагола у семантичком погледу. Две основне функције П1 у немачком су атрибутивна и адвербијална (ALANOVIĆ I DR. 2014; ENGEL 2004; MALLO DORADO 2008). У атрибутивној употреби, која је притом најфреквентнија, П1 осим придевских категорија (род, број, падеж) „задржава и своју вербалну рекцију и значење. Сходно томе може да уз допуне (*Ergänzungen*) и додатке (*Angaben*) гради комплексне глаголске фразе” (DU DEN 2016: 577). Постоји и супстантивирани П1 (има функције именице, а задржава придевску промену), али се овакви примери на српски језик у највећем броју случајева преводе именицом и њих не разматрамо у овом раду.

У литератури из историје српског језика може се видети како је неке од функција партиципа презента актива³ преузео глаголски прилог садашњи (у даљем тексту ГПС) (BELIĆ 1933; STOJANOVIĆ 1928; SUBOTIĆ 1984), те се у радовима из контрастивне српско-немачке граматике ова конструкција наводи као еквивалент немачком П1 (ALANOVIĆ I DR. 2014; PETRONIJEVIĆ 2011). Међутим, граматичко поље ГПС значајно је сужено у односу на партицип од кога је настао⁴. Партицип презента актива у старословенском језику могао је да се појави у следећим функцијама: атрибут, предикатив, копредикатив (предикативни атрибут), супстантивизирани партицип, апсолутни датив, двојака трансформација (партицип или адверб)

2 У литератури из области немачког језика партицип 1 назива се још и партицип презента (*Partizip Präsens*), али његово временско значење ипак је релативно: радња исказана помоћу П1 односи се на садашње време ако главни реченични глагол (*Hauptverb, Verbum finitum*) има форму презента, али ако је форма главног реченичног глагола перфекат, тада и П1 реферише на прошло време. Радња коју означава П1 одвија се истовремено са радњом главног глагола, али то не значи да се она нужно догађа у презенту – „јер партиципи времена не разликују; значе сва три” (Stojanović 1928: 6). Сагласни са оваквом аргументацијом у овом раду ради прецизности користимо само термин *партицип 1*.

3 У српскохрватској дијалектолошкој литератури најчешће се користи овај термин.

4 За детаљнију теоријску контрастивну анализу синтаксичко-семантичких могућности П1 у немачком и ГПС у српском погледати рад Стевановић (2023).

(SUBOTIĆ 1984: 21-49). Данас се ГПС „upotrebljava sa vrednošću priloške odredbe” (KLAJN 2005: 130) што значи да се задржала само његова адвербијална функција. Белић констатује: „не могу да допустим и помисао да глаголски прилози могу бити апозитивно употребљени”, јер се „глаголски прилог одваја од субјекта и прилази сасвим природу (предикату)” (1933: 198). Он још додаје: „када је формална веза са именицом престала да постоји, нестало је и оне функциске везе која је некад са именицом постојала” (1933: 200). Облици настали од ГПС који се данас могу наћи у атрибутској функцији, као нпр. *изненађујући*, *ођоварајући*, *застирашујући*, *свећлећи* и сл., постали су прави придеви⁵ – преузели су све придевске категорије (род, број, падеж), а што је још важније, готово да се не може замислити граматична реченица у којој су ове форме поново употребљене у примарној функцији ГПС⁶. Јовановић (2017: 71-72) такође сматра да су „морфолошки и синтаксички гледано, ови облици постали прави придеви, будући да се не могу наћи у другим синтаксичким позицијама осим у споју придев у атрибутској функцији + именица”. Још једна чињеница јесте да се они налазе у мање-више устаљеним или терминолошким спојевима, што чини њихову употребу ограниченом. Значајно запажање које Јовановић (2017: 72) има јесте да „ширењу ових облика погодује утицај страних језичких структура које садрже партиципске облике путем површинског превођења”, што је важно за овај рад, будући да у њему тежимо да укажемо на неопходност посвећивања пажње П1 на часовима превођења.

1. 1. Еквиваленција

Термин *еквивалентности* (или *еквиваленција*, нем. *die Äquivalenz*) потиче из математике и означава једнаку вредност, односно да су две ствари исте (KOSTIĆ-TOMOVIĆ 2017: 61). Еквивалентност је постала један од најважнијих термина којима се користе контрастивна лингвистика и контрастивна анализа, али различити лингвисти еквиваленцију различито дефинишу и класификују. Ото Каде (Otto Kade) 1968. године нуди поделу на четири типа еквиваленције и то су следећи типови:

1. Један према један (eins-zu-eins) – апсолутна еквиваленција (totale Äquivalenz)
2. Један према више (eins-zu-viele) – факултативна еквиваленција (fakultative Äquivalenz)
3. Један према део (eins-zu-Teil) – апроксимативна еквиваленција

5 За овакве облике у историјској литератури можемо пронаћи следеће одређење: „попридевљени партиципи презента у функцији препонованог атрибута” (Subotić 1984: 21). Као разлику у односу на партицип аутори виде то што је сада радња временски неограничена и приписана појму као особина (Subotić 1984). У РСМ (1967) облици *ођоварајући*, *застирашујући* и *свећлећи* су и обрађени као придеви.

6 Јовановић (2017: 70) налази неку врсту партиципа садашњег времена на *-ћи* у атрибутској функцији само у текстовима религиозне садржине, писаним богословским стилем (православно богословље). Реченице које се могу наћи међу Јовановићевим примерима, као што су (1) „Кад наше шетње по нагло *множећим* се гробовима наших пријатеља...” или (2) „Бесмртни Боже мој, погледај милостиво на једну *дођоревајућу* свећу” одају утисак архаичности и маркираности за говорника савременог српског језика.

(approximative Äquivalenz)

4. Један према нула (eins-zu-Null) - нулта еквиваленција (Null-Äquivalenz) (према Ђорђевић 2020: 7-8).

Бургер (BURGER I DR. 2007: 575-581; RISTIĆ 2013: 30) разликује следеће типове еквивалентности:

1. Потпуна еквивалентност (нем. Volläquivalenz/vollständige/totale Äquivalenz): подразумева подударана у свим параметрима еквивалентности, а то су значење, лексика, сликовитост, стил и граматичка структура.

2. Делимична еквивалентност (нем. die Teiläquivalenz (teilweise, partielle, approximative Äquivalenz)): код компонената оба језика постоје незнатна одступања, или у значењу или у структури језика.

3. Семантичка еквивалентност (нем. semantische Äquivalenz): структура је различита, али речи/изрази имају исто значење.

4. Нулта еквивалентност (нем. Nulläquivalenz): није установљен одговарајући еквивалент, због чега се мора преводити описно или парафразирањем.

5. Лажни пријатељи (нем. Falsche Freunde): компоненте, односно фразеологизми се подударају на формалном, лексичком и структурном нивоу, али имају различиту семантику.

Покушали смо да у уводу покажемо зашто немачки П1 и ГПС у српском нису, према Кадеовом схватању, апсолутни еквиваленти. Граматичке особине које ове две конструкције показују (односно не показују, у случају ГПС) условљавају то да значење које П1 има у немачком на српски језик мора бити пренето неком другом конструкцијом, те њихов однос није увек „један према један”. У том смислу се при квалитативној анализи превода ослањамо на Бургеров подтип семантичке еквиваленције. Она дозвољава различиту граматичку структуру, односно, у нашем случају, различите граматичке јединице/конструкције, са сврхом очувања изворног значења. Како је најављено, узели смо у обзир за анализу само оне преводе у којима је значење П1 исправно пренето.

2. Методологија истраживања

2. 1. Преглед досадашњих истраживања

Темом партиципа у контексту српског и немачког језика највише су се бавили Ђорђевић (2020), Момчиловић (2010) и Петронијевић (2011). У раду Момчиловић (2010) *Партицип и у немачком и у српском језику*, који је први рад на ову тему већег обима, анализирани су партицип 1 и партицип 2 из немачког језика и глаголски прилог садашњи и трпни глаголски придев као одговарајуће форме које на морфолошком нивоу у српском језику представљају њихове еквиваленте. Ауторка је анализира ове облике са морфолошког, синтаксичког и семантичког аспекта, и након што је установила да су ови облици у мањем броју случајева апсолутни преводни еквиваленти, показала је могућности превођења П1 на српски језик помоћу ГПС, правог придева или релативне реченице (МОМЧИЛОВИЋ 2010: 32-35).

Веома значајан рад који се бави овим питањем јесте рад *Кашејоријална*

обележја *партиципиј* 1 у немачком и српском језику (PETRONIJEVIĆ 2008). Када говори о П1 у српском језику, ауторка под тим термином подразумева ГПС и у оквиру анализе наводи и неке примере овог облика који су лексикализовани⁷ и потпуно прешли у категорију речи ПРИДЕВ (нпр. облике *изненађујући* и *засиращујући*⁸). Они би се тешко могли замислити у облику и синтаксичким функцијама које примарно има ГПС. За Петронијевић (2008) граница између придева (адјектива), прилога (адверба) и партиципа у српском, односно придева (адјектива) и партиципа у немачком није оштра⁹, али у србистичким радовима ипак се инсистира на разграничењу.

Најшемељнији рад на ову тему до сада објављен јесте рад Ђорђевић (2020) Партиципиј 1 у немачком језику и његови иреводни еквиваленти у српском језику. Ауторка овог рада на корпусу који чине роман *Процес* Франца Кафке у оригиналу на немачком језику и његова два превода на српски језик анализира П1 и његове преводне еквиваленте. Током анализе корпуса ауторка проналази више могућности да се П1 из немачког преведе на српски језик. Преводиоци су се у ту сврху користили: правим придевом, трпним глаголским придевом, прилогом, глаголским прилогом садашњим, глаголским прилогом прошлим, именицом / именичком фразом, предлошком фразом, зависном реченицом, независном реченицом, глаголом / глаголском фразом (при чему је глагол овде у личном глаголском облику). Синтаксичке позиције у којима се П1 јавио у корпусу су атрибут (уз именицу или атрибут атрибута), апозиција, додатак глаголу¹⁰ (модификативни; ситуативни - временски, узрочни, намерни, последични, допусни; негативни; егзистиматорни), предикатив, адјункт¹¹ (ЂОРЂЕВИЋ 2020: 19-72). Овим радом пописан је највећи део могућности за превођење П1 из немачког на српски језик, али, с обзиром на то да је корпус невелики и потиче од једног аутора, ваљало би испитати да ли би семантичке варијације које П1 може да има у немачком језику у неким другим примерима условиле да се још нека конструкција српског језика може искористити у ову сврху.

2. 1. Хипотезе

Полазиште овог рада јесте чињеница да ГПС из српског језика није апсолутни преводни еквивалент П1 из немачког језика када се потоњи нађе у одређеним синтаксичким функцијама, пре свега атрибутивној. У главном делу рада даваћемо се управо атрибутивном и адвербијалном функцијом П1 у немачком (као двема најфреквентнијим функцијама) и могућим начинима превођења на српски језик. При томе циљ рада неће бити проналажење још неке конструкције у српском

7 Лексикализација је „semantički proces kojim od oblika riječi i leksičkih skupina nastaju nove leksičke jedinice kojima se popunjava leksički fond” (Tafra 2005: 115).

8 О оваквим примерима већ је било речи у уводу.

9 Слично размишљају и аутори немачко-српске контрастивне граматике (Alanović i dr. 2014).

10 Прецизније, *додајак глаголу* јесте *адвербијална одредба*.

11 Када је у питању адјункт или ААО (у србистичкој литератури најчешће се користе термини атрибутско-адвербијална одредба или актуелни квалификатив) као реченична функција П1 у немачком језику, аутор овог рада сматра да је ова употреба П1 ближа адвербијалној него атрибутивној и да ће при преводу на српски језик у великом броју случајева ГПС бити одговарајући преводни еквивалент. Више о ААО у Станојчић-Поповић (1989: 257).

језику која може послужити као преводни еквивалент, а коју Ђорђевић (2020) није већ пописала, већ на томе да проверимо које конструкције у својим преводима на српски језик најчешће бирају студенти германистике. Још један важан сегмент анализе је да установимо да ли испитаници успешно, и у којој мери, немачки П1 преводе граматички и семантички исправно на српски језик.

Настојаћемо да спроведемо и квантитативну и квалитативну анализу превода. Са једне стране, да утврдимо које од многобројних могућности за превод П1 из немачког језика у српском језику испитаници у својим преводима најчешће бирају, односно установимо која су језичка средства из српског језика према њиховом језичком осећају најближа немачком П1, а са друге да утврдимо у којој мери су њихови преводи адекватни. Претпоставка од које полазимо јесте да ће квантитативна анализа преводних еквивалената које ће учесници у истраживању понудити показати да је у српском ГПС најчешћи еквивалент П1 у ситуацијама када је П1 у адвербијалној употреби, а придев када је П1 у атрибутској функцији. Хипотеза се поставља на основу морфосинтаксичких одлика П1 у немачком у одређеним контекстима – када је у адвербијалној функцији (уз глагол и нефлектиран), претпостављамо да ће му еквивалент бити управо ГПС, јер се одликује истим морфолошким особинама и заузима исту позицију у српској реченици, а када је у атрибутској функцији (уз именицу и флектиран), на месту је које у српском најчешће заузима придев, те претпостављамо да ће тада ова категорија и бити најчешће преводно решење¹². Очекујемо да ће квалитативна анализа превода показати да студенти германистике у великој мери успешно исправно преносе на српски језик значење које П1 има у немачком, притом водећи рачуна о граматичким могућностима српског језика.

Напоменули смо да је један од циљева рада да да допринос дидактици наставе превођења, те ћемо посебну пажњу посветити томе да ли студенти у улози испитаника имају тенденцију да П1 у атрибутској функцији преводе неким придевом морфолошким процесима насталим од ГПС, односно да ли при превођењу настоје да осим семантику, на неки начин сачувају и морфологију П1. Петронијевић (2011: 24) писала је у свом раду о П1 у немачком и српском језику, анализирала корпус и дошла до закључка да је у српском „П1 у атрибутивној функцији у овом тренутку у експанзији”¹³, што упућује на то да ће бити све више конструкција као што су *дрзоделујућ лек, лелечући рањеници, или ѿонући дрод* (примери из PETRONIJEVIĆ 2011: 24). Вођени Јовановићевим (2017) упозорењем да су овакви облици све бројнији услед немара оних који преводе, желели бисмо да на корпусу проверимо да ли је то и овде случај.

Методе истраживања су, као што је већ поменуто, квалитативна и квантитативна и ослањају се на инструмент у виду теста припремљеног за потребе овог истраживања. Истраживање је спроведено тако што су на основу теста учесници у истраживању (студенти треће и четврте године германистике Филозофског факултета Универзитета у Нишу у школској 2021/22. години) преводили аутентичне примере са немачког језика на српски. Примери су дати у виду реченица које чине

¹² Ову претпоставку поткрепљују и резултати анализе корпуса Ђорђевић (2020).

¹³ Било је већ у уводу речи о томе како Петронијевић (2011) схвата границе између категорија адјектив и адверб.

корпус прикупљен за ту намену. Посебно су анализирани добијени преводи сваке реченице из теста.

2. 2. Опис инструмента истраживања

Истраживање се ослања на посебно припремљен инструмент у виду теста (доступно у Бази грађе, на [линку](#)) који садржи укупно 40 примера, од чега 10 примера спада у групу „ометача” или „филера”, док преосталих 30 примера чини корпус на основу којег се тестирају наше претпоставке.

Тест је спроведен у октобру 2022. године. Учешће је било анонимно. Начињен је помоћу Гугл упитника (Google Forms) и испитаници су га попуњавали онлајн. Примери у тесту су реченице преузете из различитих извора (в. Извори), и то из савремених књижевних дела на немачком језику, уџбеника, аутентичних новинских чланака и популарних садржаја доступних на интернету. За потребе овог истраживања извор примера није од значаја, већ је пресудно да сваки пример који се анализира садржи П1. Групу од 10 ометача чине реченице које не садрже П1. У самом тесту стимулуси и ометачи били су дати насумичним редоследом, који је био различит за сваког испитаника, а што на платформи Гугл упитници омогућава опција *Насумични редослед ишњања* (*Shuffle*).

При одабиру реченица руководили смо се једним критеријумом, а то је да реченица садржи П1 и да је контекст реченице такав да се смисао може у целости разумети. Реченице су различитих дужина, јер то у овом случају није од пресудног значаја. При избору реченица за корпус имали смо на уму и оно што се у литератури на енглеском језику назива релација *form - function - position* (облик - функција - позиција), односно (не)променљивост облика, функцију коју врши и позицију коју има у реченици и узели смо у обзир две синтаксичке позиције П1 у немачком - адвербијалну и атрибутивну, као две најфреквентније функције.

Постоје две групе примера - једна група примера (15 примера) садржи П1 као додатак глаголу (са било којим значењем), при чему очекујемо, ослањајући се на рад Ђорђевић (2020)¹⁴ да ће у овим примерима у највећем броју случајева П1 из немачког језика у српском језику апсолутни преводни еквивалент бити ГПС. У овом случају П1 је у немачком језику непроменљив. Друга група примера (15 примера) садржи П1 као атрибут уз именицу, при чему очекујемо, на основу анализе коју је дала Ђорђевић (2020) да ће у највећем броју случајева П1 из немачког језика на српски језик бити преведен придевом. Ово су такође две функције П1 које се у немачком језику најчешће срећу. Важно је још нагласити да примери из друге групе имају структуру детерминатив + партицип 1 + именица, односно П1 се налази у позицији између детерминатива и номиналног нуклеуса, како додатни елементи у претпозицији не би утицали на синтаксу превода.

Тест се састојао из два одељка: први одељак насловљен је *Подаци о испитанику*, у коме су испитаници наводили тзв. биографске податке, а други део био је централни део, који је садржао примере које је требало превести.

¹⁴ У корпусу Ђорђевић (2020) П1 се најчешће јавља у атрибутивној и адвербијалној функцији, при чему ауторкина анализа показује да је, када је П1 у адвербијалној функцији, његов најчешћи преводни еквивалент ГПС.

Као што је већ напоменуто, тест од 40 примера радило је 20 испитаника, студенти треће (10 испитаника) и четврте године (10 испитаника) германистике на Филозофском факултету Универзитета у Нишу. Питања на која су испитаници одговарали пре саме израде превода реченица су следећа (*Подаци о испитанику*):

Који је Ваш матерњи језик?	(написати одговор)
Да ли сте рођени у Србији и колико дуго живите у овој земљи?	(написати одговор)
Колико дуго учите немачки језик?	(написати одговор)
Година студија на којој сте били школске 2021/22.	Понуђени одговори: 3. / 4.
Сагласан/-на сам да се добијени подаци користе искључиво у истраживачке сврхе.	Понуђени одговори: ДА / НЕ

Анализа одговора добијених у делу Подаци о испитанику показује да је свим испитаницима матерњи језик српски; сви су рођени у Републици Србији и живе у овој земљи цео живот. Међу студентима који су учествовали у истраживању нема билингвала, нити оних који су довољно дуго боравили у некој другој земљи и усвојили језик те земље на нивоу који би могао да утиче на владање српским језиком и избор преводних еквивалената за П1. Учесници у овом истраживању навели су различиту дужину учења немачког језика: 4 године (2), 5 година (1), 7 година (2), 8 година (2), 10 година (2), 11 година (1), 12 година (4), 13 година (1), 15 година (3), 23 године (1), 30 година (1).

Тест је попуњавало десет студената који су у школској 2021/22. години били на трећој и десет студената који су те школске године били на четвртој години студија.

3. Анализа грађе добијене тестом

Ово поглавље биће посвећено анализи грађе добијене тестом. У наставку се бавимо анализом превода реченица из корпуса које су понудили учесници у истраживању. С обзиром на то да су предмет овог рада П1 у немачком и његови преводни еквиваленти у српском језику, из превода испитаника биће издвојене и анализирани ове форме, а целе реченице биће дате у тексту онда када је потребно додатно их прокоментарисати. Овај рад укључује и квалитативну методу, како бисмо одредили да ли превод може бити укључен у статистику или не и проверили постављене хипотезе у погледу адекватности превода. При анализи реченица испитаника водили смо рачуна о томе да је доследно пренесен смисао који П1 има у реченицама на немачком језику. Реченице су кодиране¹⁵ и у раду дате редоследом као у корпусу (доступно у Базу грађе, на [линку](#)). У табели испод сваке реченице наведени су преводни еквиваленти П1 из немачког језика у српском, затим назив граматичке јединице/конструкције којом је појединачни преводни еквивалент из-

15 Кодирање примера (у угластим заградама) урађено је на следећи начин: за примере из прве групе (П1 у адвербијалној функцији) П1 стоји за *йарйициий 1*, Г1 за *йрва йруйа йримера* и О1 за *йрви йример у йруйи*. За примере из друге групе (П1 у атрибутској функцији) П1 стоји за *йарйициий 1*, Г2 за *друйа йруйа йримера* и О1 за *йрви йример у йруйи*. Примери у обе групе дати су редом бројевима од 1 до 15. Ометачи су кодирани ознаком О01-15.

ражен и број реченица (од могућих 20) у којима је та језичка јединица/конструкција присутна.

3. 1. Анализа реченица у којима је П1 у адвербијалној функцији

У овом одељку анализираћемо реченице¹⁶ у којима се П1 у немачком појављује у адвербијалној употреби (в. Табелу 1).

[П1Г101] *Ich spürte ihre Hände an meinem Hals: eiskalt, und ich fragte sie flüsternd: Was hast du denn gemacht?*

еквивалент	граматичка јединица/конструкција	реченица	укупно
шапатом	прилог	13	13
шап(у)ћући	ГПС	2	4
шаптајући		1	
*шапугајући ¹		1	
кроз шапат	предлошко-падежна конструкција	2	2

Табела 1

Један испитаник понудио је превод: *Осејихо сам њене руке на свом враћу: лег легене, и ућућуо сам је: Шта си урадила?, при чему је неоправдано испустио облик П1 flüsternd.*

[П1Г102] *Meine Mutter sagte weinend mit ihrer sanften, dummen Stimme: Er weiß ja nicht, was er tut, er weiß es nicht - ich müßte ja sonst meine Hand von ihm zurückziehen.*

еквивалент	граматичка јединица/конструкција	реченица	укупно
плачући	ГПС	19	19
кроз плач	предлошко-падежна конструкција	1	1

Табела 2

[П1Г103] *Dann sagte er, bekümmert den Kopf schüttelnd: Damit ist nichts, Herr Obergruppenführer.*

еквивалент	граматичка јединица/конструкција	реченица	укупно
одмахујући	ГПС	14	20
климајући		4	
*одмашући ²		1	
вртећи		1	

Табела 3

Код прве групе примера ово једини случај да је сагласност око преводног еквивалента стопостотна - свих 20 испитаника препознали су ГПС као најбољи преводни еквивалент у овој реченици.

[П1Г104] *Dem Gedanken Qualität vor Quantität Rechnung tragend, vermeiden Wissenschaftlerinnen und Wissenschaftler unangemessen kleinteilige Publikationen.*

еквивалент	граматичка јединица/конструкција	реченица	укупно
------------	----------------------------------	----------	--------

¹⁶ Анализу сваке реченице спровели смо користећи исти принцип: прво је наведен пример, затим табела, а онда и коментари појединих примера (уколико је потребно, не за све примере). Такав приступ примењен је на свим примерима до краја анализе, те ово више нећемо понављати као објашњење.

у складу са (идејом/начелом/ мишљењем)	предлошко-падежна конструкција са обавезном допуном	14	15
с обзиром на (идеју)		1	
узимајући (у обзир)	ГПС	3	3
размотривши (мисао)	ГПП	1	1

Табела 4

Једна од реченица из корпуса превода гласи: *Vodiyi se mišļu квалитет пре квантитета, *научнице и научници издејавају нејрикладне радове малој обима*. Испитаник није изоставио облик П1, али је искористио инфинитив уместо ГПС, што у српском језику није уобичајено, те аутор рада, вођен својим језичким осећањем, реченицу сматра неграматичном и искључује је из анализе.

[П1Г105] *Ihr Kopf fällt vornüber, schlägt erst gegen die Garnrollen auf der Maschine und sinkt zwischen die Falten der Näharbeit, den verhängnisvollen Brief verdeckend.*

еквивалент	граматичка јединица/конструкција	реченица	укупно
заклањајући	ГПС	14	19
покривајући		2	
скривајући		1	
прикривајући		1	
прекривајући		1	

Табела 5

Један испитаник није разумео смисао реченице и превео ју је на следећи начин: *Glava joj pade, udari prvo u namotaj konca na mašini i propade između nabora šića, koje je prekrivalo zastršujuće pismo*. Граматичка јединица коју је испитаник у реченици употребио је придев, али погрешно је пренео информацију: није писмо прекривало набор шића, већ је глава прекрила писмо. Из тог разлога ова реченица није укључена у анализу.

[П1Г106] *Sie sah ihn wieder an, und eine Weile betrachteten sie sich schweigend.*

еквивалент	граматичка јединица/конструкција	реченица	укупно
ћутке	прилог	11	11
ћутећи	ГПС	7	8
*ћутајући ³		1	
у тишини	предлошко-падежна конструкција	1	1

Табела 6

[П1Г107] *Der Werkmeister Quangel ist auf die Jablonskistraße hinausgetreten und hat vor der Haustür herumstehend den Emil Barkhausen getroffen.*

еквивалент	граматичка јединица/конструкција	реченица	укупно
стојећи	ГПС	3	3
док је стајао	зависна (временска) реченица	1	1

Табела 7

Чини се да се највише учесника у истраживању сусрело са проблемом при-

ликом превода ове реченице. Тринаесторо испитаника погрешно је интерпретирало реченицу и превели су њен други део на следећи начин: (1)...и срео Емила Баркхаузена како стоји испред улазних врата. Двоје студената изоставило је П1 и понудили су следеће преводе: (2) *Poslovođa Kvangel je izašao na ulicu Jablonski i sreo Emila Barkhausena ispred ulaznih vrata.*

(3) *Majstor Kvangel je ušao u ulicu Jablonski i ispred svojih vrata sreo Emila Barkhausena.* Ове реченице нису могле бити део анализе, будући да је циљна конструкција у преводима изостављена. Један испитаник погрешно је разумео глагол *herumstehen* и превео реченицу: *Majstor Q je izašao na Jablonski ulicu (dok je šetao okolo) i sreo pred vratima E. B.* Испитаника је вероватно збунио предлог *herum* (око(ло), укрућ), те је помислио да је у питању неко кретање, али глагол *herumstehen* има значење *ugs. [müßig, nichts tuend] dastehen*¹⁷ (Duden Online).

[П1Г108] *Er sah mich triumphierend an und sagte feierlich: Das ist die Negation der Negation.*

еквивалент	граматичка јединица/конструкција	реченица	укупно
тријумфално	прилог	12	17
победнички		3	
победоносно		2	
ликујући	ГПС	1	2
славећи		1	
тријумфалним погледом	именичка синтагма	1	1

Табела 8

[П1Г109] *Sharon stellte Pablo auf den Boden, er lief zu Christin, die zögernd näher kam.*

еквивалент	граматичка јединица/конструкција	реченица	укупно
оклевајући	ГПС	17	17
опрезно	прилог	2	2
са оклевањем	предлошко-падежна конструкција	1	1

Табела 9

[П1Г110] *Ein scheußliches, rosa gekleidetes Kind sang kreischend, mit ausgebreiteten Armen.*

еквивалент	граматичка јединица/конструкција	реченица	укупно
вриштећи	ГПС	7	10
крештећи		2	
пиштећи		1	
крештавим гласом	именичка синтагма	2	4
пискавим гласом		2	
вриштало (је)	РГП	3	3
крештаво	прилог	2	2
вришти	глагол (презент)	1	1

Табела 10

[П1Г111] *Ich weiß, dass es viele Leute gibt, auf die meine Großmutter einschüchternd wirkt, aber dieser Eindruck täuscht.*

¹⁷ Колоквијално: *стајати беспослен, стајати и не радити ништа.*

еквивалент	граматичка јединица/конструкција	реченица	укупно
(делује) застрашујуће	прилог	14	14
(је) застрашујућа	придев	6	6

Табела 11

Сагласни смо са тим да овај пример реченице није био најбољи избор за тест, с обзиром на то да је *wirken/delovatii* семикопулативни глагол и да се *einschüchternd* у немачкој реченици, последично и *zастрашујуће* у српској, ипак мора тумачити као предикатив, допуна која је обавезна, а не као адвербијална одредба. Ово је условило да П1 буде преведен прилогом/придевом (јер глагол тражи допуну која исказује начин), при чему су прилог *zастрашујуће* и придев *zастрашујући, -а, -е* лексикализовани облици ГПС. Овај пример упућује на не тако оштре границе између категорија партицип - прилог - придев¹⁸ на којима инсистира Петронијевић (2011).

[П1Г112] *Ungeduldig setzen wir uns wieder hin, die Rucksäcke am Rücken **behaltend**, und warten mit den letzten paar Häftlingen auf den letzten Wagen.*

еквивалент	граматичка јединица/ конструкција	реченица	укупно
држећи (ранчеве на леђима)	ГПС	15	15
са ранчевима на леђима	именичка синтагма	5	5

Табела 12

[П1Г113] *Die ist schwerhörig, sagte Bonnie **bedauernd**, sie hört nicht, was man ihr an den Kopf wirft.*

еквивалент	граматичка јединица/ конструкција	реченица	укупно
са жаљењем	предлошко-падежна конструкција	12	12
са жаљиво	прилог	5	5
саосећајући	ГПС	1	2
кајући се		1	

Табела 13

Један испитаник неоправдано је изоставио П1: Она је наглува, *рече Бони*, она не чује оно, што јој се каже. Стога ова реченица није укључена у анализу.

¹⁸ Неко ново истраживање могло би да се позабави П1 у предикативној функцији у немачком и односно придев : прилог у преводима на српски језик, односно да испита да ли би најчешћи преводни еквивалент у таквим случајевима био прави придев или попридевљени ГПС.

[П1Г114] *Theresa stand auf, hielt sich mit beiden Händen am Tisch fest, ging schwankend zur Tür.*

еквивалент	граматичка јединица/ конструкција	реченица	укупно
њишући се	ГПС	6	17
тетурајући се		5	
љуљајући се		2	
гегајући се		2	
делујајући се		1	
колебајући се		1	
отетура се	глагол (презент)	2	2
несигурним корацима	именичка синтагма	1	1

Табела 14

Прокоментарисаћемо само решење *oйейтура се* (као у реченици: *Tereza ustade, pridrža se obema rukama za sto i otetura se do vrata*) које је нашло двоје испитаника. Овај глагол обухвата два елемента: и несигурност кретања и кретање у одређеном правцу, тако да спаја главни глагол клаузе (*gehen/uћu*) са адвербијалом (*schwankend/несиурно; љуљајући се*). Из тог разлога ове две реченице део су анализе.

[П1Г115] *Einen Augenblick herrscht drüben tiefe Stille, dann sagt die Frau fast flehend: Aber Vater, die Trudel schläft wirklich in deinem Bett!*

еквивалент	граматичка јединица/конструкција	реченица	укупно
*дахтајући ⁴	ГПС	9	13
дахћући		1	
јецајући		1	
хитајући		1	
молећи		1	
молећиво		1	
убрзано	прилог	1	2

Табела 15

Превод ове реченице био је испитаницима, чини се, проблематичан у смислу интерпретације значења П1 у немачком језику, због чега су решења која су понудили семантички веома различита. Један испитаник дао је превод реченице: *У једном ипренуићу изнад влада дубока иишина, а онда жена рече скоро флехенд: Али оче, Трудел заиста спава у твом кревету! Верујемо да је студент желео да размисли о томе како би превео П1 и онда се врати на реченицу, па касније заборавио на то и послао упитник са преводом у овом облику¹⁹.*

Четири испитаника (1-4) неоправдано је избацило П1 из реченице, што је условило да оне не буду анализирани:

(1) *Za trenutak je zavladała potpuna tišina, onda reče žena: Ali, tata, Trudel stvarno spava u tvom krevetu!*

(2) *Na trenutak je vladala potpuna tišina, a onda je gospođa rekla: Ali oče, u tvom krevetu je zaista Trudel!*

(3) *Na trenutak je vladala potpuna tišina a onda je gospođja rekla: Ali oče, u tvom krevetu*

¹⁹ Превод ове реченице који Гугл преводилац (Google Translate) нуди није идентичан преводу који је понудио студент, те искључујемо могућност да је превод одатле копиран.

je zaista Trudel!

(4) *Jedan trenutak vladala je duboka tišina i tada reče žena: Ali oče, rospija zaista spava u tvom krevetu!*

3. 2. Анализа реченица у којима је П1 у атрибутској функцији

[П1Г201] *Wollte er doch einfach ein neues Haus für die **wachsende** Familie bauen und die alte Heimat dafür drangeben.*

еквивалент	граматичка јединица/конструкција	реченица	укупно
која је расла и ширила се	зависна (релативна) реченица	1	10
која се ширила		1	
која се шири		1	
која је бивала све већа		1	
која је постајала све већа		1	
која стално расте		1	
која расте		1	
која је расла		1	
која се увећавала		1	
која се повећавала		1	
растућу (породицу)	придев	5	5
све већу (породицу)	придевска синтагма	3	5
све бројнију (породицу)		2	

Табела 16

[П1Г202] *Nachdem er die Sardinen aufgegessen und das **verbleibende** Öl aus der Dose mit Brot vermischt hatte, aß er den Ziegenkäse und die Birne.*

еквивалент	граматичка јединица/конструкција	реченица	укупно
преостало (уље)	придев	19	19
(уље) које је преостало	зависна (релативна) реченица	1	1

Табела 17

[П1Г203] *Die **jahresübergreifende** Hitzerekord für Deutschland wurde bis jetzt jedoch noch nicht geknackt.*

еквивалент	граматичка јединица/конструкција	реченица	укупно
годишњи	придев	16	20
вишегодишњи		2	
дугогодишњи		2	

Табела 18

[П1Г204] *Ein **sterbender** Vater hat in seinem Krankenhauszimmer seine Kinder der Reihe nach angeschaut, genickt und gesagt: Es war gut.*

еквивалент	граматичка јединица/конструкција	реченица	укупно
------------	----------------------------------	----------	--------

на самрти	предлошко-падежна конструкција	14	14
који је на самрти	зависна (релативна) реченица	4	5
који умире		1	
умирући	придев	1	1

Табела 19

[П1Г205] *Und er ließ sich seitlich aufs Bett fallen und zog die Decke über seine fröstelnden Schultern und wartete auf den krampfartigen Schmerz, auf das Stechen im Brust- und Schulterbereich oder auf das langsame Verdämmern des Bewußtseins.*

еквивалент	граматичка јединица/ конструкција	реченица	укупно
(на) дрхтава (рамена)	придев	7	17
(преко) дрхтавих (рамена)		5	
(преко) назеблих (рамена)		2	
(преко) слеђених (рамена)		1	
(преко) промрзлих (рамена)		1	
(преко) најжених (рамена)		1	
која су дрхтала		2	
која су подрхтавала	зависна (релативна) реченица	1	3

Табела 20

[П1Г206] *Es ist ein hartes Urteil, das Sevim Dagdelen angesichts der Entwicklungen in Mali und den angrenzenden Sahel-Ländern fällt.*

еквивалент	граматичка јединица/ конструкција	реченица	укупно
суседним (земљама/државама)	придев	15	20
пограничним (замљама/ државама)		4	
граничним (замљама/државама)		1	

Табела 21

[П1Г207] *Führen Sie dabei Argumente und Gegenargumente an und bilden Sie am Ende der Diskussion eine summierende Meinung aus der Sicht eines DaF-Lerners in Ungarn!*

еквивалент	граматичка јединица/ конструкција	реченица	укупно
свеобухватно (мишљење)	придев	3	13
сажето (мишљење)		3	
сумирајуће (мишљење)		2	
закључно (мишљење)		2	
коначно (мишљење)		1	
завршно (мишљење)		1	
сумирано (мишљење)		1	
сумирајте (став)	глагол (императив)	6	6

којим ћете сумирати	зависна (релативна) реченица	1	1
---------------------	---------------------------------	---	---

Табела 22

[П1Г208] *Eva Kluge steht mit **hängenden** Armen da, ihre Knie beben so sehr, dass sie sich am liebsten zu Boden sinken ließe.*

еквивалент	граматичка јединица/ конструкција	реченица	укупно
спуштених (руку)	придев	13	19
млитавих (руку)		2	
оборених (руку)		1	
оклембешених (руку)		1	
прекрштених (руку)		1	
(са) опуштеним (рукама)		1	
(са шакама) које висе	зависна (релативна) реченица	1	1

Табела 23

[П1Г209] *Natürlich habe man nach neun Jahren internationaler Präsenz deutlichere Ergebnisse erwartet – hier habe aber auch die **ablehnende** Haltung der Militärregierung die Sache nicht einfacher gemacht.*

еквивалент	граматичка јединица/ конструкција	реченица	укупно
негативан (став)	придев	11	19
одбојно (понашање/став/ држање)		7	
одбијајући (став)		1	

Табела 24

Један испитаник понудио је следећи превод: *Наравно да су се, њосле девет њ година међународној њприсутњава, очекивали бољи резултати – али овде .. став војне владе није олакшао ствари.*²⁰ Ова реченица стога остаје изван наше анализе.

[П1Г210] *Zum Ende des EM-Achtelfinals zwischen England und Deutschland fingen die TV-Kameras ein **weinendes** Mädchen ein.*

еквивалент	граматичка јединица/ конструкција	реченица	укупно
уплакану (девојцицу)	придев	14	14
која плаче	зависна (релативна/начинска) реченица	4	6
како плаче		2	

Табела 25

²⁰ Претпостављамо да испитаник није одмах могао да одлучи како да преведе П1, па је касније заборавио да се врати на пример и тако послао упитник.

[П1Г211] *Was wären all die herzhaften Gerichte ohne den **krönenden** Abschluss: die süße Nachspeise!*

еквивалент	граматичка јединица/ конструкција	реченица	укупно
круне	именица	8	8
(без) крунисаног (завршетка/ краја)	придев	2	5
(без) крунишућег (завршетка)		1	
(без) краљевског (завршетка)		1	
(без) крунисане (завршнице)		1	

Табела 26

Седморо учесника у истраживању изоставило је П1 или покушало да парафразира реченицу, што је условило да се информација коју носи П1 изгуби у преводу.

Један од испитаника дао је решење (1), где је не само изоставио П1, већ је и прешао у плеоназам – завршница свакако мора бити крајња!

(1) *Šta bi bila sva ukusna jela bez krajnje završnice - slatki dezert!*

Изостављање П1 и губљење смисла који он носи – *крунисање, круна, крунисано, краљевско* и сл. срећемо у још шест реченица (1–6):

(1) *Шта би сва укусна јела била без слајке завршнице: дезерт!*

(2) *Šta li bi svako jelo intenzivnog ukusa bilo bez „velikog finala“ - slatkog deserta...*

(3) *Šta bi sva bogata jela bila bez velikog finala: slatkog deserta!*

(4) *Каква би то обилна јела била без великој финала: слајкој дезерта!*

(5) *Šta bi bila sva ova izdašna jela bez najboljeg za kraj: slatki dezert!*

(6) *Шта би била сва слана јела без финалној догајка: слајки дезерт.*

Ова реченица представља преводилачки изазов и учесници у истраживању успели су у намери да је преведу тако да преводи буду у складу са морфолошким принципима српског језика, али с обзиром на то да је значење које П1 у немачком има при преводу изгубљено, а фокус нашег истраживања је на томе, ови преводи изостављени су приликом анализе.

[П1Г212] *Von allem Mondänen und Gesellschaftlichen weit entfernt, lebt sie ganz ihrer helfenden Arbeit.*

еквивалент	граматичка јединица/ конструкција	реченица	укупно
(свој посао) помагања	именица	7	9
(живот посвећен) помагању		1	
(другима)		1	
(се посветила) помагању (другима)	зависна (релативна/циљна) реченица	3	6
којим/у коме помаже другима		1	
(посао) којим је пружала помоћ		1	
да (својим радом) помаже (другима)		1	
да помаже	придев	1	1
хумани (посао)		1	1
(посао) пружања помоћи	именичка синтагма	1	1

Табела 27

Преводи у којима је смисао промашен (1-3) искључени су из анализе.

(1) *Удаљена од свега софистицираној и друшћивеној, она у њој живи свој њомоћни њосао* (њен посао може да буде помоћни, али није то требало истаћи, већ да се он састоји у томе да помаже);

(2) *Daleko od svega glamuroznog i društvenog, ona u potpunosti živi od rada* (не живи од рада, већ *ga radi*, а осим тога, изостављено је и значење њомањања које П1 има);

(3) *Od svih elegancija i društava daleko udaljena, živela je potpuno iz pomoć svog posla* (вероватно је живела уз помоћ свог посла, али то није било оно што је требало истаћи).

[П1Г213] *Dank meiner Blutspende konnte ein Leben gerettet werden, und der betreffende Patient wollte sich bei mir persönlich bedanken.*

еквивалент	граматичка јединица/конструкција	реченица	укупно
дотични (пацијент)	придев	6	6
тај (пацијент)	заменица	5	5
коме је живот спашен	зависна (релативна) реченица	1	2
који је преживео		1	

Табела 28

Ова реченица изазвала је код испитаника двоумљење да ли да изоставе П1 из немачке реченице или да значење које он носи ипак некако израде у реченици на српском. Највише њих који су се одлучили за други начин урадили су то помоћу придева или помоћу заменице. Преводи (1-7) јесу могући преводи ове реченице на српски језик и из контекста је јасно да је у питању *тај/дотични (преживели) пацијент*. Међутим, у реченици на српском недостаје граматичка јединица/конструкција која би била еквивалентна П1 у немачком, и због тога ове реченице нису узете у обзир приликом анализе.

(1) *Moja donacija krvi je spasila jedan život i pacijent je želeo da mi se lično zahvali.*

(2) *Zahvaljujući mojoj donaciji krvi, život je spašen, a pacijent se meni lično zahvaljuje.*

(3) *Zahvaljujući mojoj donaciji krvi spašen je jedan život i pacijent je želeo da mi se lično zahvali.*

(4) *Zahvaljujući mojoj donaciji krvi, spašen je život i pacijent je želeo da mi se lično zahvali.*

(5) *Zahvaljujući tom davanju krvi je jedan život spašen, i i pacijent je želeo da mi se zahvali.* (6) *Zahvaljujući mojoj donaciji krvi, spašen je jedan život i pacijent je želeo da mi se lično zahvali.*

(7) *Zahvaljujući mojoj donaciji krvi mogao se spasiti jedan život i pacijent je želeo da mi se lično zahvali.*

[П1Г214] *Deren Gesundheitsminister hatten sich aber dafür ausgesprochen, an der geltenden Maskenpflicht in Bussen und Bahnen festzuhalten.*

еквивалент	граматичка јединица/ конструкција	реченица	укупно
важеће (обавезе/мере)	придев	10	10

(и даље) остаје на снази	глагол (декомпоновани предикат у презенту)	2	2
важи	глагол (презент)	1	2
се задржи		1	

Табела 29

Наредни пример доноси мало дужу дискусију. Они учесници у истраживању који су смисао реченице добро разумели изабрали су придев и глагол у српском као два најбоља преводна решења за немачки П1. Један од испитаника погрешно је разумео реченицу и понудио следећи превод: *Njihov ministar zdravlja se izjasnio da će se pridržavati obaveze nošenja maske u autobusu i vozu.*

Преводи (1-5) не садрже компоненту значења коју у немачкој реченици има П1, те аутор рада сматра да је тиме П1 приликом превода изостављен и ове реченице остају ван поља анализе.

(1) *Njihovi ministri zdravlja su se međutim izjasnili za pridržavanje propisa o primeni maski u autobusima i vozovima.*

(2) *Њихови министри здравља су се изјаснили за њихововање мера обавезној ношења маске у аутобусима и возовима.*

(3) *Međutim, njihovi ministri zdravlja su se izjasnili za pridržavanje obaveza nošenja maske u busevima i vozovima.*

(4) *Njihovi ministri zdravlja su se, međutim, izjasnili za pridržavanje применљивог захтева за маскама у аутобусима и возовима.*

(5) *Njihovi ministri zdravlja su se izjasnili za pridržavanje obaveznog nošenja maske u autobusima i vozovima.*

[П1Г215] *Die Studie von ZDS und IHK zeige aber, dass für einen funktionierenden Güterverkehr auf der Schiene von und zu den Häfen die Kapazitäten erhöht werden müssten.*

еквивалент	граматичка јединица/ конструкција	реченица	укупно
функционалан (транспорт)	придев	7	7
(за нормално)	именица	4	4
функционисање	зависна (циљна) реченица	1	2
да би могао да функционише		1	
да би (правилно)			
функционисао			

Табела 30

Приликом анализе превода ове реченице запажамо да је велики број испитаника поново одлучио да значење које П1 у немачкој реченици има у свом преводу (1-7) изостави, што условљава одређену промену значења:

(1) *Студија ЗДС-а и ИХК-а њоказује, међутим, да је њошредно њовећаији капацитет за рад железничкој шерећној саобраћаја го и од лука.*

(2) *Studija koju su uradile ZDS i IHK, međutim, pokazuje da mora povećati kapacitet za prevod robe prugom od i do luka.*

(3) *Međutim istraživanje centralnog удруженја немачких димничара и индустријско-привредне коморе показује да је потребно повећати капацитете за рад жељезничког теретног саобраћаја*

do luka i od njih.

(4) *Studija ZDS-a i IHK-a pokazuje pak da je potrebno povećati kapacitete za rad železničkog teretnog saobraćaja do i od luka.*

(5) *Студија ЗДС-а и ИХК-а показује, међу њим, да је њој претходно повећати капацитете за рад железничког теретног саобраћаја до и од лука.*

(6) *Studija ZDS-a i IHK-a pokazuje, međutim, da se moraju povećati kapaciteti za rad železničkog teretnog saobraćaja do i od luka.*

(7) *Studijan od strane ZDS i IHK pokazuje ali, da je potrebno povećati kapacitete za rad železničkog teretnog saobraćaja od luka do luka.*

У сваком од ових превода недостаје компонента (нормално) функционисање коју у немачку реченицу доноси П1, те су оне приликом анализе изостављене.

4. Дискусија

Квантитативна анализа реченица из првог дела корпуса показује да је ГПС у српском најчешћи преводни еквивалент П1 у немачком језику када се он налази у адвербијалној употреби, што је и била претпоставка овог рада. Код девет од 15 реченица из корпуса ГПС налази се на првом месту по броју учесника у истраживању који су га препознали као одговарајући преводни еквивалент за немачки П1 ([П1Г102], [П1Г103], [П1Г105], [П1Г107], [П1Г109], [П1Г110], [П1Г112], [П1Г114], [П1Г115]), док је код четири од 15 реченица на другом месту по фреквентности у преводима ([П1Г101], [П1Г104], [П1Г106], [П1Г108]). Само у преводима једне реченице на српски ГПС се уопште не појављује као преводни еквивалент немачког П1 у адвербијалној употреби ([П1Г111]). Код четири од 15 реченица најфреквентнији преводни еквивалент за П1 у српском је прилог ([П1Г101], [П1Г106], [П1Г108], [П1Г111]), а код две предлошко-падежна конструкција ([П1Г104], [П1Г113]).

Код једног примера [П1Г103] из прве групе сагласност око преводног еквивалента је потпуна - свих 20 испитаника препознали су ГПС као најбољи преводни еквивалент у овој реченици, али има још реченица код којих је велики број испитаника у свом преводу искористио ГПС: код примера [П1Г102] и [П1Г105] деветнаесторо њих, а код примера [П1Г109] и [П1Г114] седамнаесторо.

Квантитативна анализа реченица из другог дела корпуса показује да је придев у српском најчешћи преводни еквивалент П1 у немачком језику када се он налази у атрибутској употреби, што потврђује претпоставку са почетка рада. Код 11 од 15 реченица из корпуса придев се налази на првом месту по броју учесника у истраживању који су га препознали као одговарајући преводни еквивалент за немачки П1 ([П1Г202], [П1Г203], [П1Г205], [П1Г206], [П1Г207], [П1Г208], [П1Г209], [П1Г210], [П1Г213], [П1Г214], [П1Г215]), док је код две од 15 реченица на другом месту по фреквентности у преводима ([П1Г201], [П1Г211]). У преводима на српски не постоје примери код којих се придев уопште не појављује као преводни еквивалент П1 у атрибутској употреби у немачком језику. Осим придева, граматичке јединице/конструкције у српском које се најчешће јављају као преводни еквиваленти П1 из немачког у атрибутској употреби су именица (код две од 15 реченица) и то у реченицама [П1Г211] и [П1Г212], зависна релативна реченица (код једне од 15 ре-

ченица), у примеру [П1Г201] и предлошко-падежна конструкција (код једне од 15 реченица), и то реченице [П1Г204].

У овој групи примера постоје два случаја [П1Г203] и [П1Г206] из прве групе сагласност око преводног еквивалента је потпуна – свих 20 испитаника препознали су придев као најбољи преводни еквивалент у овој реченици, али има још реченица код којих је велики број испитаника у свом преводу искористио придев: код примера [П1Г102], [П1Г108] и [П1Г109] деветнаесторо њих, а код примера [П1Г105] седамнаесторо.

Без обзира на дужину учења немачког језика²¹ испитаници имају исту тенденцију да када је П1 у немачком у адвербијалној употреби у својим преводима на српски језик најчешће бирају ГПС као преводни еквивалент, а када је П1 у немачком у атрибутској употреби у српском нуде придев као одговарајућу граматичку јединицу.

Критеријум студијске године на којој су студенти били школске 2021/22. такође не показује значајне квантитативне разлике у изборима конструкција – и студенти треће године и студенти четврте године најчешће као преводне еквиваленте немачког П1 у српском налазе ГПС и придев (у зависности од групе примера). Квалитативно упоређивање њихових превода показало би вероватно да студенти четврте године нуде боље преводе, у складу са својим познавањем немачког језика (након треће године студенти германистике на Филозофском факултету у Нишу званично треба да располажу знањем немачког језика на нивоу Ц1.1, а након четврте на нивоу Ц1.2) и употребом преводилачких техника (предмет *Теорије иревођења* слуша се на четвртој години студија), али таква анализа превазилази оквире овог рада.

Закључујемо да критеријуми које смо узели у обзир не утичу на то коју ће конструкцију у свом преводу испитаник изабрати, већ да то произилази из њиховог језичког осећаја (сви су навели српски као матерњи језик) – П1 у адвербијалној употреби осећају пре свега као ГПС у свом матерњем језику, а П1 у атрибутској употреби пре свега као придев, јер су то категорије које типично заузимају те две синтаксичке функције у српској реченици.

У главном делу рада аргументовали смо зашто смо из анализе искључили оне преводе који су неадекватни, односно оне из којих је П1 изостављен или у којима је промашено значење П1 у немачкој реченици, услед тога што испитаник није разумео реченицу на немачком у целисти, или њен део који садржи П1. Из анализе превода реченица прве групе примера искључено је укупно 25 реченица: по једна из превода реченица [П1Г101], [П1Г104], [П1Г105], и [П1Г113], пет из превода реченице [П1Г115] и чак 16 из превода реченице [П1Г107]. Међу преводима реченица друге групе има нешто више неадекватних решења. Анализом није обухваћена 31 реченица: једна из превода реченице [П1Г209], три из превода реченице [П1Г212], шест из превода реченице [П1Г214] и по 7 из превода реченица [П1Г211], [П1Г213] и [П1Г215]. По једна реченица међу преводима понуђеним за примере [П1Г101], [П1Г103], [П1Г106] и [П1Г115] садржала је неграматичне облике, и то облик ГПС (**шайушајући*, **одмашући*, **ћушајући*, **гахшајући*). Ове реченице ипак су обухва-

²¹ При чему увиђамо да дужина учења језика сама по себи није релевантна, већ број часова које је студент похађао, односно ниво знања језика који је достигао.

ћене анализом, будући да је јасно коју су конструкцију испитаници хтели да употребе у српском језику, а остатак реченице одговара граматичком устројству српског језика, те на ово гледамо као на недовољно познавање језичке норме српског језика у погледу грађења ГПС.

И у преводима реченица из друге групе примера присутни су одређени примери на које се треба посебно осврнути. Подсећамо да је у првом делу рада било речи о томе како Петронијевић (2011) налази да су облици попридевљеног ГПС све чешћи у српском језику, а да Јовановић (2017) изражава забринутост што се употреба ових облика шири под утицајем немарног превођења. У преводима из нашег корпуса налазимо конструкције као што су *расиућа њородица* [П1Г101], *умирући ошац* [П1Г104], *сумирајуће мишљење* [П1Г107], *одбијајући сџав* [П1Г109], *крунишући завршењак* [П1Г111], *важеће мере* [П1Г114]. Неке од њих су већ устале у језику, али су неки примери евидентно начињени по аналогiji са немачким обликом.

5. Закључак

У овом раду спроведено је истраживање са циљем да се утврди које конструкције у српском језику студенти германистике најчешће бирају као преводне еквиваленте немачком П1 и у којој мери исправно преносе значење П1 на српски. Настојали смо да овим радом дамо допринос пољу српско-немачке контрастивне граматике, као и дидактици наставе превођења на студијама немачког језика и књижевности. Притом су оформљене две групе примера – једна (15 примера) у којој је П1 у адвербијалној функцији у немачком језику (додатак глаголу и непроменљив) и друга (15 примера) у којој је П1 у атрибутској функцији у немачком језику (атрибут уз именицу у претпозицији и флектиран као придев). Реченице је преводило 20 студената треће и четврте године германистике са Филозофског факултета Универзитета у Нишу, октобра 2022. године. Основна претпоставка била је да ће квалитативна анализа преводних еквивалената које су учесници у истраживању понудили показати да је у српском ГПС најчешћи еквивалент П1 у ситуацијама када је П1 у адвербијалној употреби, а придев када је П1 у атрибутској функцији. Претпоставили смо и да ће студенти у великој мери успешно исправно пренети на српски језик значење које П1 има у немачком, притом водећи рачуна о граматичким могућностима српског језика.

Преводи које су студенти понудили потврдили су нашу претпоставку: код највећег броја реченица добијених у упитнику учесници у истраживању препознали су ГПС, односно придев као одговарајући преводни еквивалент за немачки П1.

Анализа је показала да дужина учења немачког језика, као ни година студија, нису утицали на то да одређени студенти у српском радије бирају ГПС и придев (у зависности од синтаксичке позиције) као преводне еквиваленте П1 у немачком. Сви испитаници имали су тенденцију да у првој групи примера њихов најчешћи избор преводног еквивалента буде ГПС, а у другој групи примера придев, што је, сматра аутор овог рада, искључиво у вези са тим да им је свима матерњи језик српски језик и да су то језичка средства која би у природној ситуацији када кори-

сте свој матерњи језик најчешће изабрали, како би реченице које продукују биле у складу са морфосинтаксичким правилима њиховог језика.

Из анализе смо искључили преводе из којих је изостављен П1 или је његово значење преведено погрешно. С обзиром на то да број изостављених реченица није велики, сматрамо да су овакве грешке условљене тиме што студенти нису потпуну пажњу посветили сваком примеру, већ су неке од реченица које су комплексније интерпретирали површно, а последично и погрешно. Неразумевање приликом превођења је проблем који, осим са степеном познавања језика и тренутном усредсређеношћу онога ко преводи, има везе и са компетенцијама које је преводац у току школовања стекао. У том смислу сматрамо да је потребно бавити се проблематиком превођења П1 на вежбама превођења, односно скретати пажњу студентима како да, уз коришћење расположиве литературе (односно закључака који су у савременим испитивањима донети) и преводачких техника превазиђу ове проблеме и унапреде своје преводе.

Ипак, посебну пажњу желели бисмо да усмеримо на велики број примера са лексикализованим облицима ГПС употребљеним у адвербијалној функцији *распућа њородица, сумирајуће мишљење, одбијајући став, крунишући завршетак*, при чему неки од њих нису (још увек) уобичајени у српском језику. На часовима превођа требало би студенте на примеру П1 и његових преводних еквивалента упозорити и на то да при превођењу треба да воде рачуна о норми језика на који преводе, односно да није неопходно бити иновативан у погледу деривационе морфологије онда када се изворни текст може превести језичким јединицама/конструкцијама већ устаљеним у циљном језику.

Цитирана литература

- BELIĆ 1933: BELIĆ, Aleksandar. „Musić d-r A. Značenje i upotreba participa u srpskohrvatskom jeziku, Rad JAZU, 1935, 250, str. 127–157”. *Južnoslovenski filolog*, XIII (1933-4): str. 195–202. [orig.] Белић 1933: Белић, Александар. „Musić d-r A. Značenje i upotreba participa u srpskohrvatskom jeziku”, Rad JAZU, 1935, 250, стр. 127–157. *Јужнословенски филолог*, XIII (1933-4): стр. 195–202.
- ALANOVIĆ I DR. 2014: Alanović, Milivoj, Ulrich Engel, Branislav Ivanović i Sanja Ninković. *Deutsch-serbische kontrastive Grammatik. Teil III Verb und Verbal-komplex*. München–Berlin–Washington: Verlag Otto Sagner.
- BURGER 2007: Burger, Harald, Dmitrij Dobrovol'skij, Peter Kühn i Neal R. Norrick. *Phraseologie/Phraseology. Ein internationales Handbuch der zeitgenössischen Forschung/An International Handbook of Contemporary Research*. Berlin/New York: Walter de Gruyter.
- DUDEN 2016: *Duden. Die Grammatik: unentbehrlich für richtiges Deutsch*. Her. Angelika Wöllstein. Berlin: Dudenverlag.
- ĐORĐEVIĆ 2020: Đorđević, Milica. *Particip 1 u nemačkom jeziku i njegovi prevodni ekvivalenti u srpskom jeziku*. Master rad. Filološko-umetnički fakultet Univerziteta u Kragujevcu. [orig.] Ђорђевић, Милица. *Партицип 1 у немачком језику и његови преводни еквиваленти у српском језику*. Мастер рад. Филолошко-уметнички факултет Универзитета у Крагујевцу.

- ENGEL 2004: Engel, Ulrich. *Deutsche Grammatik*, München: IUDICIUM Verlag.
- JOVANOVIĆ 2017: Jovanović, Vladan. „Upotreba radnih participa (glagolskih prideva) sadašnjeg (-ći) i prošlog (-vši) vremena i odnos prema srodnim pojavama u savremenom srpskom jeziku”. *Naš jezik*, XLVIII, sv. 3-4, str. 67-75. [orig.] Јовановић, Владан. „Upotreba radnih participa (glagolskih prideva) sadašnjeg (-ћи) и прошлог (-вши) времена и однос према сродним појавама у савременом српском језику”. *Наш језик*, XLVIII, св. 3-4, стр. 67-75.
- KOSTIĆ-TOMOVIĆ 2017: Kostić Tomović, Jelena. *Savremena nemačka leksikologija*. Beograd: Forum za interkulturnu komunikaciju.
- KLAJN 2005: Klajn, Ivan. *Gramatika srpskog jezika*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
- MALLO DORADO 2008: Mallo Dorado, Almudena. *Das deutsche Partizip in der Verwaltungs- und Behördensprache und seine spanischen Äquivalenzen*. < https://minerva.usc.es/xmlui/bitstream/handle/10347/2506/9788498871661_content.pdf?sequence=1&isAllowed=y >. 20. 7. 2022.
- MOMČILOVIĆ 2010: Momčilović, Nikoleta. *Participi u nemačkom i u srpskom jeziku*. <http://masteringermanistik.pbworks.com/w/page/20481871/Prihva%C4%87eni%20master-radovi> 20. 7. 2022. [orig.] Момчиловић, Николета. Партиципи у немачком и у српском језику. <http://masteringermanistik.pbworks.com/w/page/20481871/Prihva%C4%87eni%20master-radovi> 20. 7. 2022.
- PETRONIJEVIĆ 2011: Petronijević, Božinka. „Kategorijalna obeležja participa 1 u nemačkom i srpskom jeziku”. *Srpski jezik*, XVI, str. 21-39. [orig.] Петронијевић, Божинка. „Категоријална обележја партиципа 1 у немачком и српском језику”. *Српски језик*, XVI, стр. 21-39.
- RISTIĆ 2013: Ristić, Gordana. *Somatizmi u nemačkoj i srpskoj frazeologiji. Kontrastivna istraživanja*. Novi Sad: Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet.
- STEVANOVIĆ 2023: Stevanović, Sanja. „Particip 1 iz nemačkog jezika kao (ne)postojeća gramatička kategorija u savremenom srpskom jeziku”. *Godišnjak za srpski jezik*, god. XXXIV, br. 21, str. 147-163. [orig.] Стевановић, Сања. „Партицип 1 из немачког језика као (не)постојећа граматичка категорија у савременом српском језику”. *Годишњак за српски језик*, год. XXXIV, бр. 21, стр. 147-163.
- STAMENKOVIĆ 2022: Stamenković, Kristina. „Status participa u srpskim gramatikama iz prve polovine 19. veka”. *Prilozi proučavanju jezika*, LIII, str. 93-111. [orig.] Стаменковић, Кристина. „Статус партиципа у српским граматикама из прве половине 19. века”. *Прилози проучавању језика*. LIII, стр. 93-111.
- STANOJČIĆ-POPOVIĆ 1989: Stanojčić, Živojin i Ljubomir Popović. *Gramatika srpskog jezika za gimnazije i srednje škole*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
- STOJANOVIĆ 1928: Stojanović, Ljubomir. „Značenje glagolskih participa”. *Južnoslovenski filolog*, VIII (1928-1929), str. 1-12. [orig.] Стојановић, Љубомир. „Значење глаголских партиципа”. *Јужнословенски филолог*, VIII (1928-1929), стр. 1-12.
- STOŠIĆ 2013: Stošić, Jelena M. „Leksikografska obrada participa u Rečniku slavenosrpskog jezika (problemi, mogućnosti i predlog rešenja)”. *Zbornik Matice srpske za književnost i jezik*, LXI/3, Beograd: Matica srpska, str. 819-825. [orig.] Стошић

2013: Јелена М. Стошић, „Лексикографска обрада партиципа у Речнику славеносрпског језика (проблеми, могућности и предлог решења)”. *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, LXI/3, Београд: Матица српска, стр. 819–825.

SUBOTIĆ 1984: Subotić, Ljiljana. „Sudbina participa u književnom jeziku kod Srba u 19. veku”. *Prilozi proučavanju jezika*, knj. 20. Novi Sad. [orig.] Суботић, Љиљана. „Судбина партиципа у књижевном језику код Срба у 19. веку”. у: *Прилози проучавању језика*, књ. 20. Нови Сад.

TAFRA 2005: Branka Tafra, „Leksikalizacija kao leksikološki i leksikografski problem”. *Od riječi do rječnika*. Zagreb: Školska knjiga, str. 115–123.

Извори

Bergmann, Isabella und Marie Frey. *Kochen auf Deutsch. Sprachtraining und Rezepte*. <<https://www.amazon.de/Guten-Appetit-Deutsch-Sprachtraining-Fremdsprache/dp/3817494343>>. 12. 10. 2022.

Berliner Zeitung. <<https://www.berliner-zeitung.de/>>.

Bild. <<https://www.bild.de/>>.

Böll, Heinrich. *Ansichten eines Clowns*. <<https://www.dtv.de/product/2a39752c2b294364bd63431fba173d13/pdf-download>>. 12. 10. 2022.

Brussig, Tomas. *Helden wie wir*. <<https://epdf.tips/helden-wie-wir.html>>. 12. 10. 2022.

Dein Sprachcoach Blog. <<https://dein-sprachcoach.de/blog/>>.

Der Spiegel. <<https://www.spiegel.de/>>.

Duden Online <<https://www.duden.de/>>.

DW. <<https://www.dw.com/de/themen/s-9077>>.

Kleine Zeitung. <<https://www.kleinezeitung.at/>>.

Knipf-Komlósi, Elisabeth, Roberta V. Rada und Csilla Bertnath. *Aspekte des Wortschatzes*. <<http://mek.niif.hu/04900/04913/04913.pdf>>. 12. 10. 2022.

Leitlinien zur Sicherung guter wissenschaftlicher Praxis. <https://www.dfg.de/download/pdf/foerderung/rechtliche_rahmenbedingungen/gute_wissenschaftliche_praxis/kodex_gwp.pdf>. 12. 10. 2022.

Mann, Erika und Klaus Mann. *Rundherum. Abenteuer einer Weltreise*. <<https://pdfprodocs.vip/download/4699249-rundherum-abenteuer-einer-weltreise>>. 12. 10. 2022.

RMS 1967: Stevanović, Mihailo, Ljudevit Jonke i dr. (ur.). *Rečnik srpskohrvatskoga književnog jezika*. Zagreb: Matica hrvatska (II), Novi Sad: Matica srpska (II). [orig.] Стевановић, Михаило, Људевит Јонке и др. (ур.). *Речник српскохрватскога књижевног језика*. Загреб: Матица хрватска (II), Нови Сад: Матица српска (II).

Sander, Ilse und anderen. *Mittelpunkt Neu C1*. DAF für Fortgeschrittene. Klett, Seite 128.

Schieb, Asta. *Diesseits des Mondes*. <<https://www.dtv.de/product/564374f6e6f340e-6b04ab4cd70c8c3bd/pdf-download>>. 12. 10. 2022.

Schieb, Asta. *Frau Prinz pfeift nicht mehr*. <<https://www.dtv.de/product/1499a-6d83302476a826d983ab00a77a2/pdf-download>>. 12. 10. 2022.

Süddeutsche Zeitung. <<https://www.sueddeutsche.de/>>.

- Süskind, Patrick. *Die Taube*. <<https://www.scribd.com/doc/126264144/Die-Taube>>. 12. 10. 2022.
- Tagesschau*. <<https://www.tagesschau.de/>>.
- Fallade, Hans. *Jeder stirbt für sich allein*. <<https://www.projekt-gutenberg.org/fallada/jedersti/chap002.html>>. 12. 10. 2022.
- Frankl, Viktor. *...trotzdem Ja zum Leben sagen*. <<https://www.kreisquadratur.at/wordpress/wp-content/uploads/2015/01/Trotzdem-Ja-zum-Leben-sagen.pdf>>. 12. 10. 2022.
- Hoover, Colleen. *Weil ich Will liebe*. <<https://www.weltbild.ch/media/txt/pdf/9783423715843-110974524-weil-ich-will-liebe.pdf>>. 12. 10. 2022.
- Welsch, Renate. *Großmutter's Schuhe*. <<https://sr.lib.limited/book/1075570/a52a77>>. 12. 10. 2022.

Sanja D. Stevanović

ÜBERSETZUNGSÄQUIVALENTE DES PARTIZIP I AUS DEM DEUTSCHEN INS SERBISCHE

Zusammenfassung

Die Autorin beschäftigt sich in der Arbeit mit den Übersetzungsäquivalenten der grammatischen Kategorie Partizip I (PI) aus der deutschen Sprache in die serbische Sprache. Die Untersuchung stützt sich auf die Übersetzungen von Germanistikstudenten. Die Autorin hat versucht, das Problem aus der Perspektive der kontrastiven Analyse anzugehen und durch die Arbeit einen Beitrag zum Übersetzungsunterricht zu leisten. Das PI ist eine sprachliche Kategorie, die im Serbischen das Partizip Präsens (GPS) als (partiell) Äquivalent hat. Daher müssen Übersetzer, die oft mit dem Problem der Nulläquivalenz auf morphosyntaktischer Ebene konfrontiert sind, sich für andere Konstruktionen entscheiden, um die Bedeutung des PI aus dem Deutschen korrekt wiederzugeben. Das Ziel der Arbeit ist es, durch quantitative Analyse festzustellen, welche Konstruktionen in der serbischen Sprache von Germanistikstudenten am häufigsten als Äquivalente für das deutsche PI in zwei syntaktischen Positionen, adverbial und attributiv, gewählt werden. Außerdem beabsichtigt die Autorin, durch qualitative Analyse festzustellen, inwieweit ihre Übersetzungen im Vergleich zu den Sätzen auf Deutsch semantisch adäquat sind. Die Untersuchung wurde folgendermaßen durchgeführt: Die Teilnehmer (Germanistikstudenten des dritten und vierten Studienjahres an der Philosophischen Fakultät der Universität Niš im Schuljahr 2021/22) übersetzten authentische Sätze aus dem Deutschen ins Serbische, die speziell für diese Untersuchung vorbereitet wurden. Die Analyse der Übersetzungsäquivalente, die von den Forschungsteilnehmern angeboten wurden, zeigte, dass das Partizip Präsens (GPS) das häufigste Äquivalent für das PI ist, wenn das PI adverbial verwendet wird, und ein Adjektiv, wenn das PI in attributiver Funktion vorliegt. Die Studenten interpretieren die Bedeutung des PI im Deutschen weitgehend korrekt und geben sie richtig wieder. Jedoch sollte das Problem der Übersetzung des PI, angesichts einer bestimmten Anzahl von unangemessenen Übersetzungen (die aus der Analyse ausgeschlossen wurden), im Unterricht besonders behandelt werden. Besondere Aufmerksamkeit der Studenten sollte auch darauf gelegt werden, wie wichtig es für sie ist, mit der Norm der serbischen Sprache vertraut zu sein, um ungrammatische Formen bei der Bildung des Partizip Präsens (GPS) zu vermeiden.

Schlüsselwörter: Partizip I, Übersetzungsäquivalente, Partizip Präsens, kontrastive Grammatik, Didaktik des Sprachunterrichts, serbische Sprache, deutsche Sprache